

במקום הנקרא "עין בול", שראתה תינוקות דם מיד לאחר לידתה⁽¹³⁾, והטבילה לטהרה מטומאת נדה⁽¹⁴⁾, עוד קודם לאמה, לפני שטבלה אמה, כי יולדת נקבה טובלת רק אחר י"ד יום.

וכן מצינו שאמר רבי: מעשה בבית שערים, והטבילה לקטנה לטהרה מנדתה, קודם לאמה!

ועוד מצינו שאמר רב יוסף: מעשה בפומבדיתא, והטבילה קודם לאמה! הרי שמקרים אלו שכיחים, ולכן רבי מאיר חושש להם אף שהן מיעוט.

שואלת הגמרא: אימר דשמעת ליה לרבי מאיר שחוששין למיעוט, באופן שהמיעוט הוא מיעוטא דשכיח, כגון סריס ואיילונית. אבל מיעוטא דלא שכיח כגון תינוקות הרואה דם בעריסה — מי שמעת ליה לרבי מאיר שהוא חושש לכזה מיעוט?!

מתרצת הגמרא: הא נמי — מיעוטא דשכיח הוא!

ומוכיחה הגמרא שמיעוט זה הוא מקרה שכיח, ומוזכר בכמה מקומות.

דתניא: אמר רבי יוסי — מעשה שארע

שדמם אינו מטמא כלל כי גרי אריות הן, ואסר רק משום טימוע, ואפילו לא ראתה כלל, ומה שיך בזה חוכא וטלולא. ומשמע שדעת תוס' שמפני טימוע גזר שדמם יחשב כדם נדה, וכמבואר בתוס' להלן [לו א ד"ה דליכא] שדם גירות מטמא מדרבנן מעת לעת, ובהכרח שמשום טימוע גזרו על דמם שיחשב כדם נדה ושייך בו מעת לעת.

14. תוס' [ד"ה והטבילה] הקשו, שמא הטבילה כיון שנגעה באמה הטמאה לידה. ותירצו, שאם כן, לא השמענו בכך רבי יוסי חידוש, כי כל התינוקות טמאים בטמאה זו.

ותוס' הרא"ש והרשב"א תירצו, שלא שכיח שתגע בתרומה וגם לא מצינו שמפרישין אותה מאמה, אלא ממשיכה ויונקת ממנה, ומסתבר שהטבילה מחשש שמא הנוגעים בה יגעו בתרומה, וטומאה זו שייכת רק כשהיא אב הטומאה של נדה, ומטמאה אחרים, אך מצד המגע באמה אינה מטמאה אדם, כי היא רק ראשון לטומאה [התבאר לפי חידושי הר"א].

והמהרש"א העיר, שכל הנידון הוא בראיות מעין בול ובית שערים, אך בפומבדיתא ודאי

מהתורה, והוכחות הגמרא בסמוך הן שמיעוט תינוקות רואות בכל זמן.

אכן תוס' במנחות [סז א] כתבו שמיעוט תינוקות רואות הוא מיעוט דלא שכיח וכמיעוטא דמיעוטא דלא חייש רבי מאיר. ובמרכבת המשנה [קו"א ל"ח דבר] כתב שדבריהם שם נסובים לדעת רב נחמן שחולק על סוגיין, וסובר שבנות כותים טומאתן רק מ"ח דבר.

13. תוס' [ד"ה רבין] העירו, שהרי רבי יוסי סובר שטעם הטמאה משום טימוע, ואיך הוכיחו מדבריו שמדובר במיעוט שכיח? וביארו, שאם היה מיעוט שאינו שכיח לא היו גוזרים עליהם טומאה כנדות שהרי הוא חוכא וטלולא.

והמהר"ם תמה, אם כן, איך דקדקו שמשנתנו אינה סוברת שאיסורן משום טימוע, והרי אם לא היו יושבות על כל דם לא יכלו לגזור עליהן, משום שנראה כחוכא וטלולא כי הן נטהרות ואינן נדות. וביאר בפתחי נדה שדקדקו דוקא מ"הן יושבות על כל דם", שהרי יכלו לגזור משום חשש ראייה בקטנות. וראה עוד בחידושי הגרעק"א.

אכן, לכאורה תמוה, שהרי רבי יוסי סובר